

Roskilde kultur-tur

Så fik vi taget hul på sæsonen med 10 tilmeldte biler m/indhold. Desværre indløb der 2 sidste øjeblikks sygemeldinger, men til gengæld mødte en enkelt op uden tilmelding, så alt-i-alt var 9 Rover-biler af forskellig observans klar til 'start':

1 x P4, 1 x P5B, 4 x P6B'ere, 1 x 400 og 2 x 600Ti.

Turen var arrangeret af Jørn Kold, Poul Badura og ikke mindst Jørgen Madsen, som kørte ruten flere gange og leverede kort og kørselsbeskrivelse.

Med afgang i fint forårsvejr fra P-plads ved Vikingskibene i Roskilde

kørte vi ud af byen gennem dele af det gamle hæderkronede Sankt Hans hospital, som i dag er Psykiatrisk Center for Region Hovedstaden og som ud over henviste patienter også har med retspsykiatri at gøre.

Få minutter ud ad landevejen nåede vi Kattinge Værk, hvor vejen går over en sluse mellem sø og fjord.

Inderst i Roskilde Fjord, i bunden af Kattinge Vig ligger den ganske lille vig Slinken. Oprindeligt strakte fjorden sig endnu længere ind i landskabet, idet den nuværende Kattinge Sø også var en del af fjorden.

I 1300-tallet opførtes en dæmning, som opstemmede Kattinge Sø for at skaffe vand til en vandmølle, som lå der, hvor Sankt Hans hospital nu ligger. Dæmningen forbinder tre små bakker, som i dag ligger vest for værket mellem vejen og søen. På disse byggedes borgen Næbbe, som dronning Margrethe I i 1375 skænkede til biskoppen.

I 1700-tallet gennembrød man dæmningen og anlagde en vandmølle, der hvor Kattinge Værk nu ligger. Møllen trak et valkeværk og en grynmølle. Sidst i forrige århundrede blev værket lavet om til en cellulosefabrik, som fik sin elektricitet til belysning fra møllen. Øst for værket blev der anlagt en mole, som var forbundet med fabrikken af et kort jernbanespor. Cellulosefabrikken fungerede frem til 1910. Siden har bygningerne været anvendt til vekslende formål, og i dag fungerer de som lejrskole for Københavns Kommune.

Vi fortsatte kørslen forbi Kattinge Sø og videre gennem "Morten Korch land", hvor flere af de gamle film er optaget, f.eks. "Fætrene på Tornadal".

Morten Luther Gudmund Korch (1876-1954) var en dansk forfatter, der var den mest læste i sin samtid. Korch var handelsuddannet og arbejdede bl.a. som grossist, forlægger og teglværksarbejder, men fra 1916 helligede han sig forfatter-skabet. Dog fortsatte han som forlægger.

Han udgav i alt 123 titler, solgte over 6 mio. eksemplarer alene i Danmark og modtog i 1937 Ridderkorset. Han var folkekær forfatter, hvis foretrukne miljø var det gammeldags landbrug, småindustrien og købmandsgården, som bunder i traditioner.

Morten Korch var konservativ og patriarkalsk i sine holdninger, og troede på konservative kristne moraler.

Det er ikke kun Morten Korch film der er optaget i området ved Lejre og Roskilde. Det har været et af de foretrukne områder i danske film og TV, når man havde/har brug for en smuk, landlig kulisse. Du kan f.eks. se en lang filmliste på www.lejre.dk/page3896.aspx

Undervejs kom vi forbi Kornerup Kirke der et lidt speciel, da den har et trætårn.

Kornerup kirke er en af landets mindste kirker. Kornerup Kirke er bygget i slutningen af 1100 tallet. Kirken har været herregårdskapel til Kornerupgård. Den var tidligere anneks til Svogerslev, men blev si-

den selv hovedkirke. Ejedes før reformationen af Roskilde Vor Frue Kloster. Den nævnes i et pavebrev fra 1257.

Kortegen kørte til Øm, der ligger i et område med flere jættestuer, begravelsespladser med 4-5.000 år bag sig, og nogenlunde samtidige med pyramiderne i Ægypten.

Øm Jættestue er et af Danmarks mest anseelige og bedst bevarede oldtidsmin-der fra yngre stenalder, ca. 3000 år f. kr. (Tragtbægerkultur). Ved udgravning i 1833 blev der fra yngre stenalder fundet slebne flintøkser, mejsler, flækker, en benmejsel, ravperler og et lerkar. Fra ældre bronzealder blev der fundet dele af en bronzedolk, en bronzenål og enkelte skeletdele.

Jættestuehøjen indeholder et mandshøjt kammer, der er 7 meter langt, og 1,8 meter bredt, det er bygget af 15 bæresten og 4 store dæksten, og med en indgang af 7 par bæresten, hvoraf de inderste par er overdækket. Disse tre overliggersten blev løftet i forbindelse med udgravningen i 1833, så det ikke er nødvendigt at kravle ind gennem den 6 meter lange gang, men kan gå oprejst det meste af vejen.

Højen var oprindeligt omkranset af en række meterhøje sten, det eksisterer desværre ikke mere. I dag er jættestuen omgivet af et stengærde, der stammer fra

1800 årene, men selve stenkammeret er helt intakt.

På parkeringspladsen ved jættestuen dækkede vi op til formiddagskaffen

Halvdelen af selskabet besøgte jættestøjen; resten snakkede biler!

Herfra gik turen tilbage mod Roskilde forbi Festival Pladsen kendt fra de store musikfestivals og fra store biltræf med amerikanerbiler.

Roskilde Festival er Nordens største, samt Europas næststørste festival, hvor der spilles musik i forskellige genrer, men overvejende pop og rock. Som på andre festivaler er der ikke kun musik, men masser af events og diverse boder.

Roskilde Festival blev startet i 1971 og afholdes hvert år sidst i juni eller først i juli på Roskilde Dyrskueplads.

Det unikke ved festivalen er, bortset fra arrangementets særlige stemning, at mange tusinde mennesker arbejder frivilligt og ulønnet, og at festivalens overskud hvert år tilfalder kulturelle formål og humanitært og velgørende arbejde over hele verden.

Vi kørte i et område med mange skilte der viste til byer med tilnavnet: "magle". Betegnelsen stammer fra middelalderen, hvor "magle" betød stor og primært blev brugt andre steder end i Jylland. I Jylland bruges i stedet betegnelsen "møgel", f.eks. betyder Møgeltønder: Store Tønder, da byen i middelalderen faktisk var større end Tønder!

Efter planen sluttede turen på P-pladsen foran Roskildes Rådhus på Stændertorvet, hvor vi parkerede bilerne op til almindelig beundring.

Det gamle rådhus er bygget i 1884 i gotisk stil. Selve tårnet er fra 1500-tallet, hvor det var kirketårn for Sct. Laurentii kirke, hvis rester man kan se under rådhuset (efter aftale).

Der var kun var få minutters gang til frokostrestauranten ”Bryggergården”, hvor vi havde reserveret stole og borde.

Der har siden 1914 været drevet udskænkning i huset. Det startede med Schmidts Conditori,

hvor der, som navnet antyder, blev serveret kaffe og kager samt andet mundgodt til sukkeglade ganer. I det bagerste lokale var det imidlertid ikke konditorkunsten, der var i højsæde men derimod bajersk øl til mandfolkene. Konditoriet var ikke kun meget populært blandt Roskildes borgere men også en attraktiv arbejdsplads.

At der først siden 1914 har været udskænkning i huset, er måske en sandhed med modifikation, idet der før konditoriet var købmandsgård med brændevinsbryggeri i kælderen. De første Carlsberg øl udenfor Valby er også blevet tappet på flasker i kælderen. Under den senere renovering blev der fundet en brønd, som var fyldt med gamle flasker, disse kan ses i kælderen.

I slutningen af 60'erne blev det slut for konditoriet. I stedet åbnede Schmidts Bodega, som Peter Thomas Larsen overtog i 1973, og Restaurant Bryggergården blev en realitet. Godt traditionelt smørrebrød, udsøgte kolde og varme retter, lifflige desserter samt naturligvis forskellige slags kaffe og kager kommer på menuen. I 1985 blev Bettina Hansen ansat som tje-

ner. I marts 2007 overtog hun restauranten, som hun driver videre på de gode gamle præmisser.

Navnet Bryggergården kommer ikke fra bryggeriet i kælderen, men fra Roskilde Bryggeri der indtil 1941 lå i gården bag Algade 15. Dette var et bryggeri, som fremstillede hvidtøl og skibssøl samt mange forskellige mineralvande.

Det var tanken at vi hver især efter frokost kunne besigtige Roskilde's mange kultursteder som Domkirken, Roskilde Kloster, Rådhuset mv., men vi må erkende at en voldsom regn indfandt sig, så kulturen nærmest druknede.

I et tørt øjeblik gik vi i stedet tilbage til bilerne og kørte hvert til sit – nogle af os mødt af meget kraftig regn der gik over i isslag med op til 2 cm hagl og is på motorvejen. Virkelig en vognvask der kunne slå selv det værste skidt af lakken!

Men dejligt igen at være ude at køre, og at møde de gode venner, inkl. et par helt nye medlemmer.

Tekst & billeder fra div. Hjemmesider sat sammen af redaktøren + foto's fra Jørgen Madsen.